

[Undervisningsministeren]

fra 22 til 23 pct., hvis udgiften skal neutraliseres. Det skal betales af alle studerende, pensionister, børnefamilier, offentligt ansatte og andre lønmodtagere. Husk balladen i foråret om påskepakken. Da ville regeringen sætte moms en op med netop 1 pct., ikke for at bruge pengene, men for at forbedre betalingsbalancen. Det blev afvist frysende af store grupper i samfundet – også af Det Radikale Venstre – med den begrundelse, at en sådan momsforhøjelse ville ramme offentligt ansatte, lønmodtagere og pensionister, uddannelsessøgende og børnefamilier.

Jeg bliver nødt til at gøre opmærksom på, at det forslag, vi har til behandling her i aften, vil have den samme effekt, for disse penge skal suges op.

Tænk også på den aktuelle debat om grænsehandelen, som lige har været ført her for en halv time siden. Det er skattetrykket, der skaber folkevandringer og kaos ved grænsen, og det er skattetrykket, der frister til sort arbejde og andre forvridninger.

Hvis vi kunne tillade os at se stort på disse ting, ville det da være dejligt med sådanne klækkelige forbedringer, som der her foreslås, men vi kan altså ikke tillade os at se bort fra disse ting – det kan en regering i hvert fald ikke.

Det Radikale Venstre plejer at være et særdeles ansvarligt parti; jeg synes, ansvarligheden har svigtet lidt, når det gælder det forslag, vi har til behandling. Det er årsag til min lidt dystre indledning på debatten. Det er usædvanligt at se Det Radikale Venstre i rollen som den, der byder over. Jeg burde være glad, for det er mig og mit ministerium, der skal have gaven, men jeg kan altså ikke få mig selv til at se bort fra regningen.

Dernæst vil jeg sige lidt om de enkelte forslag. Det foreslås, at hjemmeboende får 28.000 kr., udeboende 36.000 kr. i stipendier. Det sidste beløb – de 36.000 kr. til udeboende – genfindes i regeringens forslag, dér er vi altså enige.

Derudover foreslås billige lån – de er i hvert fald billige i studietiden – til alle op til 14.000 kr. om året. Den samlede støtte for udeboende bliver så 50.000 kr. Egenindtægtsgrænsen bliver 70.000 kr., og så foreslås der en total ophævelse af forældreforhængigheden. Det er alt dette, der tilsammen koster de 2 mia. kr., og spørgsmålet er, om det vil være godt, om fordelene vil svare til udgiften.

Jeg synes, der er problemer. På trods af de store udgifter tillades en ganske kraftig gældsætning. Det kan være farligt, for der er jo ikke renteletelse efter studietiden, så vidt jeg har forstået. Vi skal passe på ikke at lokke de unge til at stifte gæld, og vi skal ikke vænne forældrene af med at hjælpe de unge. Rentelettelse betyder jo præmiering af gældsstiftelse, og det kan have en bagside. Måske er det bedre med lidt erhvervsarbejde.

Jeg synes, forslaget er lidt firkantet, når det slet ikke tillader den studerende at tage en pause med lidt erhvervsarbejde. Jeg var selv en af de mange, som i studietiden tog en pause, tjente nogle penge og samlede åndelige kræfter til specialeskrivning og eksamenslæsning. Det bør der trods alt være plads til.

Efter regeringens klippekortsystem kan man blot undlade at klippe i en sådan periode med erhvervsarbejde. Man kan altså planlægge sin studietid med en betydelig frihed. Det sikrer på én gang friheden og økonomien og vekselvirkningen, som jeg tror er nyttig for mennesker, som ofte i 20 år har gået på offentlige institutioner. Samtidig sikrer regeringens forslag, at den, der er 5 år om studiet, ikke får mere i uddannelsesstøtte end den, der er 7 eller 10 år om det. Vi har altså den samme hensigt som Det Radikale Venstre; vi ønsker, at man skal blive færdig så hurtigt som muligt. Men vi bruger guleroden i stedet for prokrustessengen. Vi tillader altså, at man er 6 år om det, fordi vi siger, man kan flytte sine klip. Så vidt jeg kan se, er det ikke muligt efter det radikale forslag.

Jeg er altså betænkelig ved forslaget, især ved prisen, men også ved profilen. Jeg synes, det er lidt firkantet: der er for lidt fleksibilitet; der sker en præmiering af gældsætning, og der er for lidt plads til den enkeltes ønske om at tage en periode med erhvervsarbejde.

Af alle disse grunde kan jeg ikke umiddelbart anbefale forslaget, men jeg synes, vi i det halve år, der kommer, skulle sætte os ned og meget grundigt drøfte tingene igennem og finde en løsning, som kan vedtages til foråret, og som rummer en langt mere moderat forbedring og til gengæld en forbedring, som vi er sikre på bliver til gavn for de unge.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):